

Autor zadań: Monika Iwanowska

Jak usprawniać na co dzień umiejętność odbioru tekstów kultury i funkcjonalnego odwoływania się do ich treści i problematyki ?

POMYSŁ NR 1

INNOWACJA PEDAGOGICZNA „OSWAJAMY EGZAMIN” wdrożona w klasach VII

Cele innowacji

Cel główny:

Przygotowanie do egzaminu ósmoklasisty.

Cele szczegółowe:

- Poznanie typów zadań egzaminacyjnych na egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego i sposobów ich rozwiązywania.
- Poznanie kryteriów oceniania poszczególnych typów zadań na egzaminie.
- Kształtowanie umiejętności pracy zespołowej i indywidualnej (samokształcenie).
- Utrwalenie poznanych pojęć i umiejętności z języka polskiego.
- Rozwijanie umiejętności współdziałania, dokonywania samooceny i oceny koleżeńskiej.
- Kształtowanie zasad dobrej organizacji pracy.

Zamysł innowacji, opis działań

1. Przynajmniej dwa razy w tygodniu, w ramach podsumowania omówionych na lekcjach zagadnień/treści, uczniowie otrzymają do rozwiązania zadania nawiązujące budową do tych, które pojawiają się w arkuszu egzaminacyjnym.
2. Nauczyciel wskaże uczniom sposoby na poradzenie sobie z rozwiązaniem podanych typów zadań oraz zapozna uczniów z kryteriami oceny.
3. Uczniowie zamienią się zeszytami i sprawdzą poprawność wykonania zadań przez kolegę/koleżankę.
4. Po omówieniu każdej lektury obowiązkowej uczniowie poświęcą jedną jednostkę lekcyjną na rozwiązanie arkusza opartego na treści poznanej lektury. Arkusz będzie nawiązywał budową do arkusza egzaminacyjnego.

Przykład realizacji – zadania egzaminacyjne do tekstu *Atena (Minerwa)* z podręcznika *NOWE Słowa na start!* dla klasy 7, str. 18

Zadanie 1.

Podane pytania dopasuj do akapitów, w których zawarte są odpowiedzi. Wpisz do tabeli oznaczenia literowe tych pytań. Każdemu akapitowi przyporządkuj jedno pytanie.

- A. Jakie były okoliczności sporu Ateny z Arachne?
- B. W jaki sposób Grecy oddali cześć bogini Atenie?
- C. W jaki sposób, według mitu, pojawiła się na świecie Atena?
- D. Jakie cechy i osiągnięcia przypisywano Atenie?
- E. Jakie przydomki nadano Atenie?

Akapit	Pytanie
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Zadanie 2.

Atena zwykle kierowała się rozumem i panowała nad emocjami. Bogini unikała bliskości, postanowiła nigdy nie związać się z drugą osobą, dlatego nazywano ją niedostępną. Czy, Twoim zdaniem, w życiu lepiej kierować się sercem czy rozumem? Przedstaw swoje stanowisko i uzasadnij je dwoma argumentami.

STANOWISKO:.....

.....

UZASADNIENIE:.....

.....

.....

.....

.....

.....

INNE PRZYKŁADY ZADAŃ EGZAMINACYJNYCH

Zadanie 1.

Do podanej tezy sformułuj argument. Zilustruj go jednym wydarzeniem z *Zemsty*.

Teza: Papkin był tchórzem.

Argument:

.....
.....

Zadanie 2.

Uzupełnij poniższe zdania w taki sposób, aby stanowiły streszczenie przeczytanego tekstu.

Tematem tekstu jest

.....

Autor skupia się na

.....

i dochodzi do wniosku, że

.....

Zadanie 3.

Czy poniższy cytat Ewy Bagłaj mógłby być komentarzem do losów Ebenezera Scrooge’a, bohatera *Opowieści wigilijnej*? Uzasadnij swoją odpowiedź. W uzasadnieniu odwołaj się zarówno do cytatu, jak i do znajomości treści lektury.

Żeby trzymać kogoś za rękę, trzeba najpierw swoją dłoń otworzyć.

Ewa Bagłaj

.....
.....
.....
.....
.....
.....

POMYSŁ NR 2 – PYTANIA KONTROLNE DO LEKTUR

LEKTURA W PIGUŁCE ...SPRAWDŹ, CZY WIESZ I POTRAFISZ! *Mały Książę*

POLECENIA KONTROLNE – *MAŁY KSIĄŻĘ* Czy dobrze znasz lekturę?

1. Dokończ podane zdania.

Mały Książę to utwór autorstwa...
Głównym tematem utworu jest/są...

2. Stwórz plan wydarzeń prezentujący losy tytułowego bohatera.

3. Zapoznaj się z definicją wyrazu *opiekuńczy*.

Opiekuńczy – «sprawujący nad kimś, nad czymś opiekę; też: wyrażający czyjąś dbałość, troskliwość»

źródło: <https://sjp.pwn.pl/sjp/opiekunczy;2495545.html>

Czy *Mały Książę* był opiekuńczy? Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do definicji i konkretnej sytuacji z utworu.

4. Omów obraz dorosłych przedstawionych w utworze. Wymień 2 cechy, które reprezentują i uzasadnij je, odwołując się do konkretnych sytuacji przedstawionych w utworze.

5. Oceń zachowanie róży względem Małego Księcia. Czy zachowanie bohaterki można usprawiedliwić?

6. Wskaż dwa elementy w utworze pełniące funkcję symbolu. Wyjaśnij symboliczne znaczenie każdego z nich.

7. Czego współczesny czytelnik może się nauczyć dzięki lekturze *Małego Księcia*? Zredaguj w punktach trzy refleksje.

8. Przytocz i wyjaśnij własnymi słowami jedną z tajemnic Lisa.

9. Do jakiego rodzaju literackiego należy utwór *Mały Książę*? Podaj jedną cechę, która o tym świadczy.

10. Podaj po dwa dowody świadczące o tym, że utwór posiada cechy:

- a. baśni
- b. przypowieści.

Jak usprawniać na co dzień umiejętności ortograficzne i interpunkcyjne uczniów?

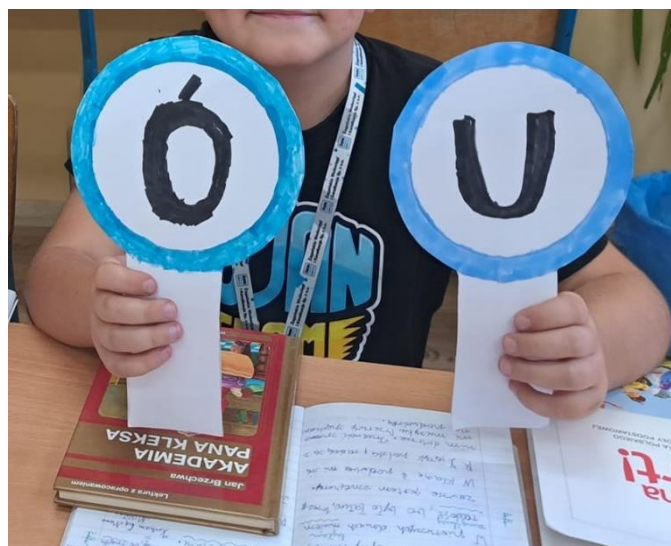
POMYSŁ NR 1

PROJEKT „SŁODKA ORTOGRAFIA – LIZAKI ORTOGRAFICZNE”

Zasady:

1. Każdą lekcję zaczynamy od podania ORTOSŁÓWKA (wyrazu z trudnością ortograficzną).
2. Nauczyciel wypowiada dane słowo, a uczniowie wskazują poprawną pisownię wypowiedzianego głośno wyrazu poprzez uniesienie właściwego lizaka.
3. Uczniowie podają zasadę ortograficzną rządzącą pisownią wyrazu.

Uczniowie układają w zeszycie zdanie z danym wyrazem.

POMYSŁ NR 2 – ZAMYKAĆ MYŚL W OBRĘBIE ZDANIA...

Polecenie: Podziel tekst na zdania. Następnie przepisz do zeszytu, pamiętając o dużej literze i o znakach interpunkcyjnych.

HENRYK SIENKIEWICZ ŻYŁ W LATACH 1846–1916 PISAŁ NOWELE POWIEŚCI ORAZ ARTYKUŁY DO GAZET I CZASOPISM JEGO NAJBARDZIEJ ZNANE UTWORY TO OGNIEM I MIECZEM KRZYŻACY ORAZ QUO VADIS W 1905 ROKU OTRZYMAŁ LITERACKĄ NAGRODĘ NOBLA ZA SWOJĄ TWÓRCZOŚĆ SIENKIEWICZ DUŻO PODRÓŻOWAŁ ODWIEDZIŁ AMERYKĘ ANGLIĘ FRANCJĘ WŁOCHY GRECJĘ I SZWAJCARIĘ PRZEZ ROK PRZEBYWAŁ W AFRYCE SVOJE WRAŻENIA Z TEGO POBYTU OPISAŁ W REPORTAŻU POD TYTUŁEM LISTY Z AFRYKI POTEM NAPISAŁ POWIEŚĆ W PUSTYNI I W PUSZCZY

Jak rozwijać słownictwo?

POMYSŁ NR 1 – W KONTEKŚCIE BOHATERÓW LITERACKICH... KOGO MOŻNA TAK NAZWAĆ?

Polecenie: Korzystając ze słownika języka polskiego oraz słownika synonimów, podaj definicję słów, zapisz synonimy. Następnie wskaż bohaterów lektur obowiązkowych, których można określić podanym wyrazem i uzasadnij swój wybór, odwołując się do konkretnych sytuacji przedstawionych w utworze. Bohaterowie mogą się powtarzać.

DESPOTA

POZER

ALTRUISTA

MANIPULANT

PIENIACZ

OUTSIDER

MATERIALISTA

INTROWERTYK

EKSTRAWERTYK

BLAGIER

KOKIETKA

FATYGANT

UTRACJUSZ

WOJAŻER

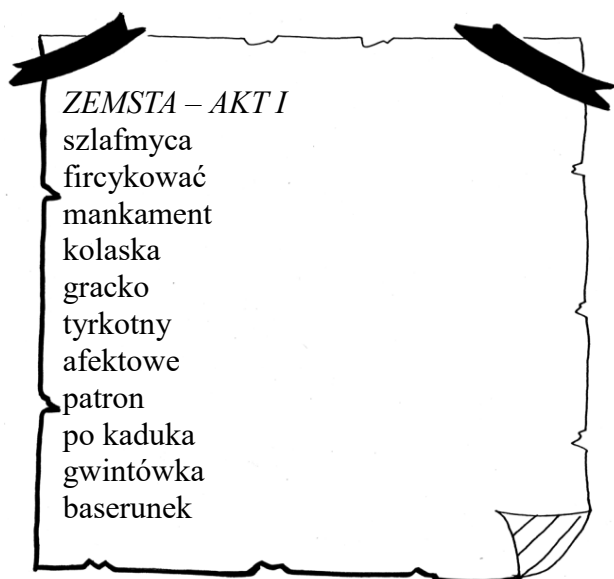
Przykładowe rozwiązanie:

Wyraz	Definicja, synonimy	Bohater, lektura, autor	Uzasadnienie
Hipokryta	Ktoś fałszywy, nieszczerzy. U hipokryty występuje rozbieżność między zasadami moralnymi, które głosi, a ich przestrzeganiem we własnym życiu. Obłudnik, dwulicowiec.	Rejent Milczek „Zemsta”, Aleksander Fredro	Mówi, że pragnie zgody z Cześnikiem, udaje serdecznego, a tak naprawdę robi wszystko, aby do owej zgody nie doszło: namawia murarzy do złożenia fałszywych zeznań, chce podstępem odebrać sąsiadowi narzeczoną – Podstolinę.

POMYSŁ NR 2 – PROJEKT „JAK ROZWIĄZAĆ JĘZYK? TWORZYMY LEKTUROWY MAGAZYN SŁÓW”

Działania uczniów w ramach pracy nad *Zemstą*:

1. Pracują w pięciu grupach (każda grupa skupia się na danym akcie).
2. Uczniowie wypisują trudne, niezrozumiałe słowa. Korzystając z odpowiednich źródeł (słownik języka polskiego, słownik wyrazów obcych) objaśniają ich znaczenia, zapisują synonimy.
3. Przekształcają fragment utworu na język współczesny, z użyciem synonimów. / Układają zdania dotyczące utworu z użyciem synonimów podanych wyrazów.

POMYSŁ NR 3 – NADAJ INNY TYTUŁ

Polecenie: Nadaj każdej z poniższych lektur obowiązkowych inny tytuł. Pamiętaj, że powinien on być zgodny z treścią i problematyką danego utworu. Nie używaj imion bohaterów.

1. *Świtezianka* –
2. *Pan Tadeusz* –
3. *Balladyna* –
4. *Zemsta* –
5. *Kamienie na szaniec* –
6. *Opowieść wigilijna* –
7. *Mały Książę* –
8. *Dziady* cz. II –
9. *Quo vadis* –
10. *Reduta Ordona* –

ZAPROSZENIE	
Checklista – kryterium TREŚĆ I FORMA	+/-
Kto zaprasza?	+
Kogo?	+
Na co?	+
Gdzie?	+
Kiedy?	+
ARGUMENT NR 1	+
ARGUMENT NR 2	+